

นิพนธ์ต้นฉบับ

ระบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสาธารณสุข อำเภอปากชม จังหวัดเลย

สรรรคเพชร หอมสมบัติ, พ.บ., ส.ม., อว. เวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์¹ เชษฐา ขาวประเสริฐ, ร.บ., ร.ม.² คณิตย์ วงษา ส.บ.³ เฟด็จ ขนุนใหญ่, ค.บ.⁴ พศิน พาณิษฐ์ ร.บ., ร.บ.ม.¹

¹โรงพยาบาลปากชม ²ที่ว่าการอำเภอปากชม ³สำนักงานสาธารณสุขอำเภอปากชม ⁴โรงเรียนคอนสารวิทยา

บทคัดย่อ

ที่มาของปัญหา: อำเภอปากชมเป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ชายแดนริมฝั่งโขง ห่างจากตัวจังหวัดเลยเป็นระยะทาง 92 กิโลเมตรมีปัญหามหาการขาดแคลนบุคลากรด้านสาธารณสุขในพื้นที่เพื่อกลับภูมิลำเนาส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอปากชม คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอปากชม(พขอ.)จึงได้เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าวจึงได้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยการสร้างโครงการที่เรียกว่าต้นกล้าวิชาชีพเพื่อประชาชนชาวปากชม

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของ พขอ.ปากชม ในประเด็นการการสร้างบุคลากรด้านสาธารณสุขจากนักเรียนในพื้นที่อำเภอปากชม จังหวัดเลย

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาย้อนหลังแบบกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาการพัฒนาระบบทรัพยากรบุคคลด้านสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอปากชม จังหวัดเลย

ผลการศึกษา: พบว่านักเรียนทั้งหมด 200 คน ในปีการศึกษา 2560-2565 แบ่งเป็น 102 เป็นกลุ่มควบคุมในช่วงปีการศึกษา 2560-2562 ซึ่งไม่ได้ผ่านการดำเนินงานของ พขอ. และในปีการศึกษา 2563-2565 จำนวน 98 คน จัดเป็นกลุ่มทดลอง พบว่าก่อนทดลองมีนักเรียนสนใจเข้าศึกษาด้านสาธารณสุขจำนวน 11 คน สอบคัดเลือกได้ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มทดลอง มีความสนใจเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรด้านสาธารณสุขจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27.55 เมื่อผ่านโครงการพัฒนาด้านกล้าวิชาชีพเพื่อประชาชนชาวปากชม พบว่ามีนักเรียนสนใจสมัครเข้าเรียนต่อด้านสาธารณสุขเป็นจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25.51 และสามารถผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อได้เป็นจำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.24 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดและเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่มโดยใช้ pair-t test พบว่ามีอัตราของการเข้าศึกษาในหลักสูตรด้านสาธารณสุขมากกว่าการเริ่มโครงการในปี 2560-2562 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ความเชื่อมั่น $p < 0.05$

สรุป: พบว่ามีจำนวนร้อยละของนักเรียนที่สนใจเข้าศึกษาต่อในสาขาด้านสาธารณสุขเป็นจำนวนมากขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนดำเนินโครงการ ซึ่งพบว่าความรู้ ทักษะและการฝึกอบรมด้านจิตอาสาที่เป็นระบบจะช่วยให้ระบบการพัฒนาศูนย์ด้านสาธารณสุขเป็นได้แบบยั่งยืน

คำสำคัญ: พขอ.ปากชม, การพัฒนาศูนย์ด้านสาธารณสุข, ต้นกล้าวิชาชีพเพื่อประชาชนชาวปากชม,

ORIGINAL ARTICLE

The development of public health Human resource in Pakchom district, Loei Province.

Mr.Sukpetch Homsombut M.D.,M.PH¹ Mr.Chettha Khaoprasert. B.Pol.Sc ,M.Pol.Sc² Mr.Kanit Wongsas. B.PH³ Phadej khanoonyai B.Ed⁴, Mr.Phasin phanich B.Pol.Sc. M.Pol.Sc¹

¹Pakchom hospital ²Pakchom district government office ³Pakchom public health office

⁴Consawittaya school

ABSTRACT

BACKGROUND: Pakchom district is distance 92 km from Loei province. They have difficult to management of public health human resource because they have few people in this area. And another will be move from this area. Pakchom district health broad will make the project “The development of public health Human resource in Pakchom district” for response this problem

OBJECTIVES: This research aim was to study ability in using Pakchom District Health Broad (DHB) policy about increase public health human resource from a small secondary school in Pakchom district

METHODS: The population was 200 students in the last 6 years graduated from Pakchomwittaya and Consawittaya. The instruments of this research were an interesting to study in public health science. Data were analyzed for percentage, average value ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.),pair-t test

RESULTS: The findings indicated that the student was interesting to study in public health sciences between before is 10.78% and after is 27.55% . They were 25.51.% join to “Public health sciences volunteer for Pakchom people project”. They were different between before and after is 2.94% and 12.44 % of students having pass the entrance examination to study at tertiary level in public health science.

CONCLUSIONS: Pakchom district health broad(DHB) will be increase public health human resource in the future from Public health sciences volunteer for Pakchom people project for response in this problem.This study found that KAP and project for public health science volunteer in Pakchom should be used to develop a policy to increase human resource in this area

KEYWORDS: Pakchom district health broad(DHB), development of public health Human resource, Public health sciences volunteer for Pakchom people project

บทนำ (INTRODUCTION)

อำเภอปากชมเป็นอำเภอที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่กันดารระดับ 1 ของกระทรวงสาธารณสุข อยู่ห่างจากตัวจังหวัดเลยทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือเป็นระยะทาง 92 กิโลเมตร มีพื้นที่ 947 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านคือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวทางทิศเหนือโดยมีแม่น้ำโขงกั้นเป็นระยะทาง 50 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 50 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 42000 คน เป็นพื้นที่ห่างไกลประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกร ขยายสลากรีนแบ่งรัฐบาล ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรออกนอกพื้นที่ ทำให้คงเหลือแต่เด็กและผู้สูงอายุที่อยู่ในพื้นที่และเกิดปัญหาทางสังคมตามมา คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอปากชม(พขอ)จึงได้เล็งเห็นปัญหาทางด้านการศึกษาและจำทำอย่างไรที่จะทำให้มีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและสามารถกลับมาทำงานรับใช้ภูมิลำเนาได้ ประกอบกับโรงพยาบาลปากชมและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอปากชมนั้นจะประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางด้านสาธารณสุขที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นพยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการสาธารณสุขและสหสาขาวิชาชีพอื่นๆ นายอำเภอปากชมซึ่งดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอปากชม(พขอ) จึงได้ประชุมคณะกรรมการและวางแผนดำเนินโครงการที่เรียกว่าลูกนายอำเภอ โดยการนำนักเรียนชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดผู้ปกครองให้เข้ามาเรียนรู้จักการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในอำเภอ ซึ่งโรงพยาบาลปากชมและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอปากชมก็เป็นหนึ่งในส่วนดังกล่าว พบว่าที่ผ่านมามีจำนวนนักเรียนที่สนใจเข้าศึกษาต่อด้านสาธารณสุขค่อนข้างน้อย โดยในช่วงปี 2560-2562 มีนักเรียนที่ตัดสินใจสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในระดับชั้นอุดมศึกษาในด้านสาธารณสุขเป็นจำนวนน้อย จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงเวลา 3 ปี จำนวน 102 คน สนใจสมัครเข้าเรียนต่อด้านสาธารณสุขจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.78 และสอบผ่านการคัดเลือก เพียง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในอาชีพและช่องทางการเข้าศึกษา จึงทำให้เกิดโครงการต่อเนื่องที่เรียกว่า โครงการต้นกล้าวิชาชีพอาสาเพื่อประชาชนปากชม โดยการรับสมัครนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอปากชมเข้าศึกษาเรียนรู้ในสหสาขาวิชาชีพ เพื่อรับทราบข้อมูลการทำงาน แนวทางการเข้าศึกษาต่อ การเตรียมความพร้อมจากบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานในพื้นที่โดยมีภูมิลำเนาในอำเภอปากชม ทำงานเพื่อคนปากชมและไม่ได้โยกย้ายกลับภูมิลำเนาที่จะส่งผลให้เกิดการขาดแคลนบุคลากรต่อไปในอนาคต

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ในคณะอนุกรรมการด้านการดูแลผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง การศึกษาก็เป็นโอกาสหนึ่งในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความก้าวหน้าทางการศึกษา เสริมสร้างโอกาสการพัฒนาบุคลากรทางด้านสาธารณสุขในพื้นที่ โดยใช้กระบวนการต่อยอดจากโครงการลูกนายอำเภอ เข้าสู่โครงการต้นกล้าวิชาชีพเพื่อประชาชนปากชม โดยการดำเนินการโครงการให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์เข้ามาเรียนรู้วิชาชีพของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีการใช้ทฤษฎีความรู้ ทศนคติ สู่การนำไปปฏิบัติ (KAP)

วิธีการศึกษา (METHODS)

วิธีการศึกษานี้ใช้รูปแบบการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างการศึกษาแบบย้อนหลังกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental research) (Retrospective cohort study) กึ่งทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ของโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 แห่ง ในอำเภอปากชม ได้แก่ โรงเรียนปากชมวิทยา และโรงเรียนคอนสารวิทยา ที่อยู่ในระหว่างปีการศึกษา 2560-2565 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง โดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2560-2562 จำนวน 102 คนเป็นกลุ่มตัวอย่างควบคุม และกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2563-2565 จำนวนทั้งหมด 98 คน เป็นกลุ่มทดลอง เนื่องจากมีกระบวนการของโครงการต้นกล้าวิชาชีพเพื่อประชาชนปากชมดำเนินการโดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย เอกสารประกอบการดำเนินโครงการฝึกอบรมต้นกล้าวิชาชีพเพื่อประชาชนปากชม ซึ่งจะประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ ชื่อ-สกุล ภูมิลำเนา เบอร์โทรศัพท์ต่อ ความสนใจเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นอุดมศึกษา รวมถึงเอกสารสรุปแนวทางและความคิดของผู้เข้าอบรมที่ได้จากการอบรมในครั้งนี้ และเอกสารข้อมูลการแนะนำจากกลุ่มงานแนะนำของทั้ง 2 โรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับข้อมูลพื้นฐานและผลจากการดำเนินงาน จะนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติจากโปรแกรมสำเร็จรูป คือ pair-t test เปรียบเทียบ 2 กลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1.ขั้นเตรียมการ มีการสำรวจการขาดแคลนบุคลากรในพื้นที่อำเภอปากชม เพื่อหาโอกาสและช่องทางการประสานงานการสมัครเรียนและสถาบันการศึกษา

2.การประชุมเตรียมความพร้อมกันของอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ในประเด็นการขาดโอกาสทางสังคม อันประกอบด้วย ที่ว่าการอำเภอ โรงเรียน โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

3.ออกหน่วยชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการในโรงเรียนและชุมชนในพื้นที่

4.รับสมัครนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ

5.จัดอบรมโครงการประมาณ 4 วัน ต่อรุ่น โดยเลือกจัดในช่วงเดือนเมษายนและตุลาคม (ปิดภาคการศึกษา) โดยภาคเช้าจะเป็นการเรียนรู้หน้างานการปฏิบัติงานบนพื้นที่จริง ให้เห็นแนวทางปฏิบัติในแต่ละแผนกของโรงพยาบาลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ ส่วนในภาคบ่ายเป็นการเรียนรู้เชิงทฤษฎีเกี่ยวกับวิชาชีพในกระทรวงสาธารณสุข ได้ทราบช่องทางการสมัครเข้าเรียนต่อจากบุคลากร และมีพี่เลี้ยงในการแนะนำ เมื่อมีการเปิดรับสมัครคัดเลือกในหลักสูตรต่างๆ

6.ประสานงานระหว่างโรงเรียนและคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอปากชม (พขอ) ในการรวบรวมข้อมูลของโครงการ และสรุปกิจกรรมในแต่ละปี เพื่อปรับเปลี่ยนตามข้อเสนอแนะในแต่ละปี

ผลการศึกษา (RESULTS)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมีดังนี้ กลุ่มทดลองอายุส่วนใหญ่ 17 ปี ค่าเฉลี่ย 17.25 ปี ภูมิลำเนาของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในตำบลที่ตั้งของโรงเรียนทั้งสองแห่งคือ ตำบลปากชม ร้อยละ ตำบลเชียงกลม ร้อยละ ตำบลห้วยพิชัย ร้อยละ และที่เหลือเป็นตำบลหาดคัมภีร์ อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 73 ชายสลากรีนแบ่งรัฐบาล ร้อยละ 14 ข้าราชการ ร้อยละ 10

ดั่งตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะประชากรที่ศึกษา

ลักษณะที่ศึกษา	กลุ่มควบคุม(2560-2562)	กลุ่มทดลอง (2563-2565)	รวม
อายุเฉลี่ย	17.62 ปี	17.59 ปี	17.61 ปี
ภูมิลาเนา			
ตำบลปากชม	29	32	61 (30.5)
ตำบลเชียงกลม	32	28	60 (30)
ตำบลห้วยพิชัย	27	25	52(26)
ตำบลหาดคัมภีร์	14	13	27(13.5)
อาชีพผู้ปกครอง			
เกษตรกร	70	76	146(73)
ขายสลากกินแบ่งรัฐบาล	18	10	28(14)
ข้าราชการ	8	6	14(7)
อื่นๆ	16	6	22(11)

และเมื่อพิจารณาถึงผลการดำเนินงานของโครงการพบว่า ก่อนการดำเนินโครงการในช่วงปีการศึกษา 2560-2562 พบว่าจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนขนาดเล็กทั้ง 2 แห่ง จำนวน 102 คน มีความสนใจเข้าเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษาด้านสาธารณสุขจำนวน 11 คน และผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.94 และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลอง ที่มีการดำเนินกระบวนการของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอในช่วงปี 2563-2565 อันได้แก่การแนะนำในสถานศึกษา โดยสหวิชาชีพจากโรงพยาบาลปากชมและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลภายใต้สังกัดของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอปากชมพบว่า จากนักเรียนทั้งหมด 98 คน มีความสนใจเรียนต่อในด้านสาธารณสุขเป็นจำนวน 27 คน และสมัครเข้าโครงการต้นกล้าวิชาชีพอำเภอปากชมจำนวน 25 คน และผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้านสาธารณสุขเป็นจำนวน 12 รายคิดเป็นร้อยละ 12.25 ดังตารางที่ 2 เมื่อใช้สถิติเปรียบเทียบ 2 กลุ่มประชากรโดยใช้ค่า pair-t test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ p value < 0.05

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ

คุณลักษณะ	กลุ่มควบคุม(2560-2562)	กลุ่มทดลอง (2563-2565)	รวม(ร้อยละ)
จำนวนนักเรียนทั้งหมด	102	98	200
สนใจด้านสาธารณสุข	11(10.78)	27(27.55)	38(19)
สมัครสอบคัดเลือกด้านสาธารณสุข	11(10.78)	25(25.55)	36(18)
ผ่านการคัดเลือก	3(2.94)	12(12.25)	15 (30)

เมื่อแยกรายละเอียดของแต่ละสาขาด้านสาธารณสุขที่นักเรียนสามารถสอบผ่านการคัดเลือกนั้นจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่จะเป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ รวมทั้งหลักสูตรอนุปริญาที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสถานพยาบาลในพื้นที่โดยการช่วยเหลือในการแนะนำแนวทางการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงหลักสูตรที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

				จำนวนผู้ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อสาขาต่างๆ			
หลักสูตร	60	61	62	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	รวม
พยาบาลศาสตร์ (4 ปี)	1	0	1	2	1	2	5
สาธารณสุขศาสตร์ (4 ปี)	0	1	0	0	1	2	3
ทันตสาธารณสุข (4 ปี)	0	0	0	0	1	0	1
เวชระเบียน (2 ปี)	0	0	0	1	0	0	1
เทคนิคเภสัชกรรม (2 ปี)	0	0	0	0	1	0	1
นักปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน (2 ปี)	0	0	0	0	0	1	1
รวม	1	1	1	3	4	5	12

อภิปรายผล (DISCUSSION)

จากการศึกษานี้พบว่าจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในสหสาขาวิชาชีพที่เป็นความ
ประโยชน์และการนำไปใช้ มีดังนี้ เกิดระบบการพัฒนาทรัพยากรบุคคลด้านสาธารณสุขในพื้นที่อำเภอ
ปากชม อย่างเป็นระบบและยั่งยืน ช่วยกระจายโอกาสทางการศึกษาให้กับโรงเรียนขนาดเล็กที่ขาดแคลน
ช่องทางและโอกาสในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสาขาด้านสาธารณสุข ได้บุคลากรกลับมาปฏิบัติงานใน
ภูมิลำเนา ลดการโยกย้ายออกจากพื้นที่ เกิดความสำนึกรักบ้านเกิดในการปฏิบัติงาน และเป็นต้นแบบของ
โครงการไปยังหน่วยงานในกระทรวงอื่นต่อไป

สรุปผลการดำเนินการวิจัย คณะผู้ศึกษาวิจัยได้พิจารณาเห็นความสำคัญจากผลการศึกษาวิจัยที่พบว่า
ช่วยส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ และสร้างความร่วมมือเครือข่ายของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ระดับอำเภอผ่านหน่วยงานในหลายกระทรวงและภาคส่วนที่สามารถนำไปประยุกต์ต่อไปในอนาคต

ผลประโยชน์ทับซ้อน (ต้องระบุ)

โรงพยาบาลปากชมและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอปากชมเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจาก
โครงการดังกล่าว

แหล่งเงินทุนสนับสนุน (ต้องระบุ)

เงินบำรุงในการจัดโครงการจากคณะกรรมการประสานงานด้านสาธารณสุขประจำอำเภอ(คปสอ)
ปากชม และได้รับสมทบจากคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ(พขอ) ปากชม

กิตติกรรมประกาศ (หากมี)

ขอขอบคุณคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอปากชม คณะกรรมการประสานงาน
ด้านสาธารณสุขประจำอำเภอปากชม ที่ว่าการอำเภอปากชม หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาในพื้นที่อำเภอปากชม ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในอำเภอปากชม

เอกสารอ้างอิง (REFERENCE)

1. ชีรเดช รุ่งมงคล (2555). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. สิริภัสสร วงศ์ทองดี (2558).การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. เอกสิทธิ์ สนามทอง (2563). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวทางพัฒนาสู่ความ :สำเร็จขององค์กร. Kasem Bundit Journal Volume 20 No.1 (January-June) 2019
4. เฉลิมพงศ์ มีสมนัยและคณะ (2554) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) ปรับปรุงครั้งที่ 1 พศ..2554 พิมพ์ครั้งที่ 1
5. โชติชวัล พุทธิกาญจน์ (2556). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ : รูปแบบ วิธีการ และแนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติ : Human Resource Development: type, Method &Implementation Guideline. วารสารปัญญาภิวัฒน์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมกราคม-มิถุนายน 2556